COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.11.2016
COM(2016) 900 final

2016/0358 (NLE)

Propunere de

AVIZ AL CONSILIULUI

privind programul de parteneriat economic prezentat de Portugalia

2016/0358 (NLE)

Propunere de

AVIZ AL CONSILIULUI

privind programul de parteneriat economic prezentat de Portugalia

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 473/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013[1] privind dispozițiile comune pentru monitorizarea și evaluarea proiectelor de planuri bugetare și pentru asigurarea corectării deficitelor excesive ale statelor membre din zona euro, în special articolul 9 alineatul (4),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Pactul de stabilitate și de creștere (PSC) vizează să asigure disciplina bugetară la nivelul Uniunii și stabilește cadrul necesar pentru prevenirea și corectarea deficitelor publice excesive. PSC are la bază obiectivul unor finanțe publice solide ca mijloc de consolidare a condițiilor necesare pentru a asigura stabilitatea prețurilor și o creștere susținută și durabilă favorizată de stabilitatea financiară, sprijinind astfel realizarea obiectivelor Uniunii privind creșterea economică durabilă și ocuparea forței de muncă.

(2) Regulamentul (UE) nr. 473/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind dispozițiile comune pentru monitorizarea și evaluarea proiectelor de planuri bugetare și pentru asigurarea corectării deficitelor excesive ale statelor membre din zona euro stabilește dispoziții pentru îmbunătățirea monitorizării politicilor bugetare în zona euro, astfel încât să se asigure faptul că bugetele naționale sunt compatibile cu orientările în domeniul politicilor economice emise în contextul Pactului de stabilitate și de creștere (PSC) și al semestrului european. Având în vedere faptul că măsurile pur bugetare s-ar putea dovedi insuficiente pentru a asigura corectarea durabilă a deficitului excesiv, ar putea fi necesare măsuri de politică și reforme structurale suplimentare.

(3) Articolul 9 din Regulamentul (UE) nr. 473/2013 stabilește modalitățile programelor de parteneriat economic, care trebuie să fie prezentate de statele membre din zona euro aflate sub incidența unei proceduri de deficit excesiv. Programul de parteneriat economic, care stabilește o foaie de parcurs conținând măsuri menite să contribuie la corectarea eficace și durabilă a deficitului excesiv, ar trebui să cuprindă informații detaliate referitoare în special la principalele reforme bugetare structurale, mai ales cele legate de sistemele de impozitare, pensii și sănătate și de cadrele bugetare, care vor juca un rol important în corectarea deficitului excesiv în timp util și într-o manieră durabilă.

(4) La 2 decembrie 2009, Consiliul a adoptat o decizie în conformitate cu articolul 126 alineatul (6) din tratat, prin care se iniția procedura de deficit excesiv în cazul

[1] JO L 140, 27.5.2013 p. 11.

Portugaliei. În octombrie 2012 și ulterior în iunie 2013, Consiliul a adoptat recomandări revizuite în temeiul articolului 126 alineatul (7) din tratat în contextul unei proceduri de deficit excesiv inițiate înainte de intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) nr. 473/2013. În conformitate cu articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 472/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind consolidarea supravegherii economice și bugetare a statelor membre din zona euro care întâmpină sau care sunt amenințate de dificultăți grave în ceea ce privește stabilitatea lor financiară, Portugalia a prezentat un raport în contextul programului său de ajustare macroeconomică și, ca atare, nu i s-a solicitat să prezinte un program de parteneriat economic în iunie 2013 ca urmare a recomandării revizuite în temeiul articolului 126 alineatul (7) din tratat. La 12 iulie 2016, Consiliul a adoptat o decizie în conformitate cu articolul 126 alineatul (8) din tratat, prin care stabilea că Portugalia nu a luat măsuri eficace de corectare a deficitului excesiv înainte de termenul stabilit, și anume anul 2015. Ulterior, la 8 august 2016, Consiliul, în conformitate cu articolul 126 alineatul (9) din tratat, a decis să someze Portugalia să ia măsuri în vederea reducerii deficitului considerată necesară pentru a remedia situația de deficit excesiv până în 2016. În decizia Consiliului de notificare a Portugaliei în conformitate cu articolul 126 alineatul (9), se mai solicita acestui stat membru să prezinte până la 15 octombrie 2016, în contextul programului de ajustare macroeconomică, un program de parteneriat economic, în conformitate cu articolul 9 alineatul (3) și cu articolul 17 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 473/2013.

(5) La 21 octombrie 2016, Portugalia a transmis Comisiei și Consiliului un program de parteneriat economic în care prezenta în special reformele bugetare structurale menite să asigure corectarea eficace și durabilă a deficitului excesiv. Programul de parteneriat economic include măsuri bugetare structurale al căror scop este să răspundă solicitărilor Consiliului din decizia emisă în temeiul articolului 126 alineatul (9), printre care se numără măsuri legate de cadrul fiscal și bugetar și de sistemele de pensii și de sănătate. Documentul include, de asemenea, măsuri de impulsionare a competitivității și a creșterii durabile pe termen lung, în conformitate cu recomandările adresate de Consiliu Portugaliei în contextul semestrului european. Mai precis, măsurile bugetare structurale prevăzute de Portugalia sunt următoarele: i) efectuarea unor reexaminări ale cheltuielilor; ii) asigurarea unui grad mai mare de transparență a parteneriatelor public-privat; iii) ameliorarea finanțării și sustenabilității sectorului asigurărilor sociale; și iv) îmbunătățirea eficienței și sustenabilității sectorului asistenței medicale. Dacă sunt implementate în mod eficace, aceste măsuri ar putea contribui la corectarea durabilă a situației de deficit excesiv cu care se confruntă Portugalia.

(6) Se poate aștepta ca execuția bugetară riguroasă, inclusiv prin înghețarea consumului intermediar, să asigure efortul bugetar solicitat de Consiliu pentru 2016, precum și corectarea deficitului înainte de termenul stabilit. Cu toate acestea, se mențin riscurile care amenință corectarea durabilă și la timp a deficitului, mai ales ca urmare a efectului direct al unui eventual sprijin acordat băncilor. Pentru 2017, chiar presupunând că va avea loc o execuție bugetară completă pentru 2017 în conformitate cu țintele bugetare stabilite în proiectul de plan bugetar al Portugaliei pentru 2017, ajustarea structurală prevăzută ar prezenta riscul unei abateri de la traiectoria de ajustare necesară în vederea atingerii OTM în 2017. În schimb, evaluarea care are la bază previziunile Comisiei din toamna anului 2016 indică riscul unei abateri semnificative de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii OTM.

(7) Este de așteptat ca reexaminările cheltuielilor, aflate în curs, să contribuie la menținerea sustenabilității bugetare pe termen mediu, deoarece ar identifica creșteri ale eficienței și economii bugetare în sectorul administrației publice și al întreprinderilor de stat, care, dacă ar fi implementate rapid, ar diminua în cele din urmă necesitatea transferurilor din partea statului. Deoarece reexaminările au fost lansate doar de curând, economiile potențiale globale identificate până în prezent sunt încă relativ moderate (de aproximativ 0,1 % din PIB pe o perioadă de trei ani pentru reexaminarea cheltuielilor în conformitate cu proiectul de plan bugetar pentru 2017). Contribuția acestor reexaminări la asigurarea sustenabilității bugetare va trebui să fie atent monitorizată.

(8) În urma unor ameliorări recente, revizuirea codului achizițiilor publice —prevăzută pentru anului 2016— ar putea determina creșteri ale eficienței ca urmare a îmbunătățirii transparenței parteneriatelor public-privat și a concesiunilor. În același timp, programul de parteneriat economic estimează că ameliorarea transparenței parteneriatelor public-privat și a concesiunilor se va materializa la nivel regional și local și în cazul contractelor de concesiune privind terminalele portuare. Cu toate acestea, programul de parteneriat economic nu oferă indicații cu privire la impactul acestor reforme asupra soldului bugetar.

(9) În ceea ce privește măsurile destinate îmbunătățirii finanțării și sustenabilității asigurărilor sociale, autoritățile își propun să reducă la zero transferurile de la bugetul de stat, în mod treptat, până în 2019, în contextul continuării procesului de redresare economică. Totodată, Portugalia intenționează să reevalueze sustenabilitatea și adecvarea sistemului de pensii, cu scopul de a menține un impact neutru al eventualelor măsuri asupra poziției bugetare. Provocările legate de modalitățile de asigurare a sustenabilității pe termen scurt și mediu persistă; de asemenea, atunci când face referire la studiul amplu avut în vedere cu privire la diversificarea surselor de finanțare și la alte măsuri, programul nu furnizează încă destule informații despre cum ar putea fi abordate aceste provocări.

(10) În cele din urmă, măsurile destinate ameliorării eficienței și sustenabilității sectorului sănătății, printre care îmbunătățirea transparenței și consolidarea auditurilor și efectuarea unei reexaminări a convențiilor și a subcontractărilor, deși se îndreaptă în direcția cea bună, nu sunt încă suficient detaliate și nu se furnizează destule informații cu privire la creșterile concrete ale eficienței în viitor, în afară de cele identificate în reexaminarea cheltuielilor. Se așteaptă ca o nouă linie de finanțare a sistemului național de sănătate, provenită din noul impozit pe băuturile zaharoase, să genereze venituri anuale suplimentare de 80 de milioane EUR pentru sistemul de sănătate,

ADOPTĂ PREZENTUL AVIZ:

Programul de parteneriat economic prezentat de Portugalia Comisiei și Consiliului la 21 octombrie 2016 include un set de reforme bugetare structurale, dezvoltate pe baza programului național de reformă și a programului de stabilitate, care sunt în ansamblu adecvate pentru a sprijini o corectare eficace și durabilă a deficitului excesiv. În mod concret, programul de parteneriat economic confirmă agenda reformelor bugetare și a altor reforme structurale incluse în programul național de reformă și furnizează câteva detalii suplimentare cu privire la implementarea unora dintre aceste măsuri de la prezentarea programului și cu privire la calendarul acțiunilor ulterioare. În același timp, anumite recomandări ale Consiliului, în special cele referitoare la sustenabilitatea sistemului asigurărilor sociale, nu fac decât parțial obiectul unor măsuri concrete. Comisia și Consiliul vor monitoriza implementarea reformelor în contextul semestrului european și al supravegherii post-program.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele